

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา

A Management Strategy of Tracking System for Student Loans Fund

เสาวนีย์ เหลืองวงศ์งาม*

huayhuang19@hotmail.com

ประธาน ประวัตรุ่งเรือง**

บัณฑิต ผังนิรันดร์***

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษายุทธศาสตร์การบริหารจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เจ้าหน้าที่ของสถานศึกษา นักเรียน/นักศึกษาที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ที่สามารถชำระหนี้ได้ และนักเรียน/นักศึกษาที่กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา แต่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ รวมจำนวน 20 คน ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้กลุ่มตัวอย่างเดียวกันมีจำนวน 384 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t – test ค่า One Way ANOVA และค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) โดยนำไปทดลองสอบถาม (try-out) กับกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9079 ผลการวิจัย พบว่า การวิจัยเชิงคุณภาพศึกษาปัจจัย 3 ด้าน คือ 1) ด้านพฤติกรรมของผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา 2) ด้านความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และ 3) ด้านหลักการให้กู้ยืมเงินของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พบว่า ทั้ง 3 ปัจจัย มีความสัมพันธ์กับยุทธศาสตร์การบริหารจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า ปัจจัยด้านพฤติกรรมของผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ปัจจัยด้านความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และปัจจัยด้านหลักการให้กู้ยืมเงินของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีความสัมพันธ์ต่อยุทธศาสตร์การบริหารจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ทั้งในด้าน

*นิสิตระดับปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

**ผู้อำนวยการ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยามบริหารธุรกิจ (SBAC)

***ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ความเหมาะสมของยุทธศาสตร์และความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับผลวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพที่กลุ่มตัวอย่างระบุว่า ยุทธศาสตร์ดังกล่าวมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้

คำสำคัญ : ระบบติดตามของ กยศ. ยุทธศาสตร์การบริหารการจัดการ

Abstract

The research had the objectives to study in a management strategy of tracking system for student loans fund. Qualitative study was using in-depth interview method. The interview was conducted on 20 people who executives of student loans fund, officers of school, students loaned from student loans fund that can repay the debt and who cannot repay the debt. Quantitative study was done the same study group which assessed 384 people. Questionnaire was used as the data collection tool. The statistical analysis was used to perform the frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA and Pearson correlation. Questionnaires were tested 30 experimental groups. The Cronbach's Alpha coefficient was used to measure data reliability at 0.9079. The qualitative study result has found that 3 factors; 1) Behavior of borrower of student loans fund. 2) Ability to repay the debt of borrower of student loans fund. 3) Borrow principles of student loans fund. The finding result is correlated with a management strategy of tracking system for student loans fund. With regards to the quantitative study that factors have correlated to a management strategy of tracking system for student loans fund in the appropriateness of strategy and the feasibility of strategy at the statistical significance level of 0.05. Regarding qualitative study was found the strategy that has the appropriateness and the feasibility.

Keywords : Tracking System for Student Loans Fund, Management Strategy

บทนำ

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) จัดตั้งขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กู้ยืมเงินแก่นักเรียน/นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างศึกษา โดยให้กู้ยืมแก่นักเรียน/นักศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สายสามัญ และสายอาชีพ) จนถึงระดับปริญญาตรี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 - 2555 จำนวนประมาณ 4 ล้านราย เป็นเงินให้กู้ยืมประมาณ 4 แสนล้านบาท โดยปัญหาสำคัญของ กยศ. คือ ผู้กู้ที่สำเร็จการศึกษาจำนวนมากไม่มาติดต่อ

ขอชำระเงินคืน จึงทำให้ กยศ. ต้องดำเนินการฟ้องร้องดำเนินคดีตามหลักเกณฑ์ข้อบังคับทางกฎหมาย โดย กยศ. ระบุในรายงานประจำปี 2554 ว่า ตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 จนถึงปีการศึกษา 2554 มีผู้กู้ยืมจำนวนทั้งสิ้น 3,974,032 ราย เป็นจำนวนเงินกู้ยืมทั้งสิ้น 388,289.68 ล้านบาท ซึ่งเมื่อพิจารณาจากผลการรับชำระเงินกู้ยืมคืน ณ ธันวาคม 2554 มีผู้กู้ยืมที่ครบกำหนดชำระเงินคืน จำนวน 2,445,616 ราย เป็นจำนวนเงินต้นที่ครบกำหนดชำระคืน (สะสม) จำนวน 47,254.78 ล้านบาท แต่มีผู้กู้ยืมมาชำระเงินคืนจำนวน 1,891,809 ราย คิดเป็นร้อยละ 77.36 เป็นจำนวนเงินกู้ยืมที่ได้รับชำระคืน

(สะสม) จำนวน 26,080.50 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 55.19 ทำให้ กยศ. ต้องดำเนินการฟ้องร้องดำเนินคดีตามหลักเกณฑ์ข้อบังคับทางกฎหมาย ส่งผลให้เกิดค่าใช้จ่ายของกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาขึ้นเป็นจำนวนถึง 352 ล้านบาท แม้ฝ่ายบริหารนี้จะมีการดำเนินงานด้านกิจกรรมใกล้เคียงข้อพิพาทเงินกู้ยืมก่อนฟ้องคดี ใน 27 จังหวัด ซึ่งมีผู้กู้ยืมเข้าร่วมโครงการจำนวน 37,691 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.26 ของจำนวนผู้ค้างชำระหนี้ทั้งหมด (กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา, 2555)

จากข้อมูลและสภาพปัญหาดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ปัญหาสำคัญของ กยศ. คือ นักเรียนและนักศึกษาที่กู้ยืมเงิน กยศ. มีการผิดนัดชำระหนี้ ทำให้ กยศ. อาจประสบกับปัญหาสภาพคล่องในอนาคต เพราะลูกหนี้ที่กู้ยืมเงิน กยศ. ไม่ผ่อนชำระคืน ในขณะที่ กยศ. ต้องปล่อยกู้ให้แก่ นักเรียนและนักศึกษารายเก่าจนกว่าสำเร็จการศึกษา และนักศึกษาใหม่ที่จะได้รับเงินกู้ยืมในระดับอุดมศึกษาจะมีจำนวนรายลดน้อยลง เพราะ กยศ. ไม่มีสภาพคล่องเพียงพอที่จะปล่อยกู้ให้แก่ผู้กู้รายใหม่ได้ตามความต้องการ แสดงถึงระบบติดตามของ กยศ. ขาดการบริหารจัดการที่ดี ผู้วิจัยจึงสนใจในการศึกษาถึงยุทธศาสตร์การ

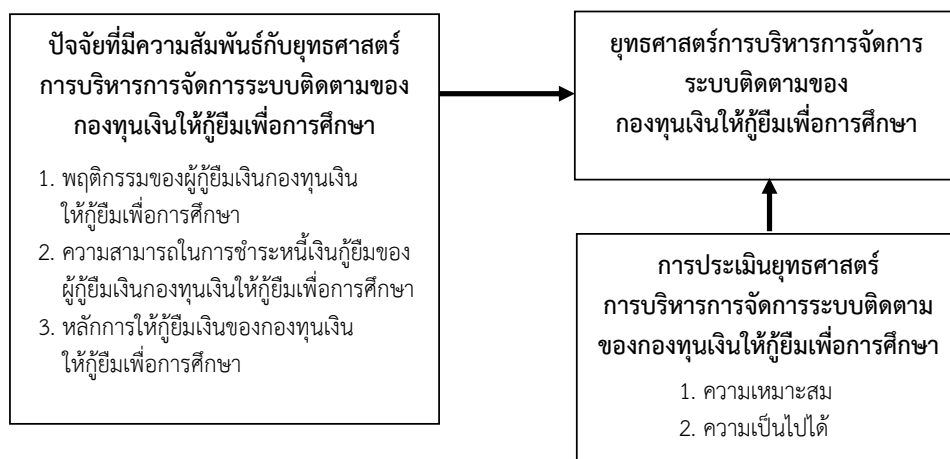
บริหารการจัดการระบบติดตามของ กยศ. เพื่อให้ได้ข้อมูลจากการศึกษาที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารการจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
2. เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
3. เพื่อประเมินยุทธศาสตร์การบริหารจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแนวทางการปฏิบัติงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ในด้านหลักการให้กู้ยืม ประกอบด้วยคุณสมบัติของผู้กู้ยืมเงิน ขอบเขตของการกู้ยืมเงิน ขั้นตอนการกู้ยืมเงิน ตลอดจนหลักเกณฑ์การชำระหนี้ มาประยุกต์เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการวิจัย แบ่งเป็น การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธี คือ การศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ในเชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

1.1 การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research)

การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร โดยศึกษาจากเอกสารทางวิชาการ ตำรา รายงานการวิจัย ภาคนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ วารสาร และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์การบริหารจัดการระบบติดตามของกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

1.2 การสัมภาษณ์ในเชิงลึก (In-depth Interview)

ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดประเด็นสำหรับการสัมภาษณ์ในเชิงลึก โดยการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) เพื่อศึกษายุทธศาสตร์การบริหารจัดการระบบติดตามของกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สำหรับสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

1) ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้บริหารของกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อทราบถึงแนวทางการบริหารจัดการระบบติดตามของกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

2) ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นเจ้าหน้าที่ของสถานศึกษาที่อยู่ในระบบกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อทราบถึงวิธีการดำเนินการของสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบติดตามของกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

3) ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนักเรียน/นักศึกษาที่กู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ที่สามารถชำระหนี้ได้เพื่อจะได้ทราบถึงแนวทางในการชำระหนี้ของกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

4) ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนักเรียน/นักศึกษาที่กู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้เพื่อจะได้ทราบถึงแนวทางปฏิบัติหลังการพ้นกำหนดของการชำระหนี้ของกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีศึกษาวิจัยโดยเน้นการเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงอัตวิสัย (Subjective) เป็นการวิเคราะห์ที่เน้นการทำความเข้าใจ กับความรู้สึกนึกคิดส่วนบุคคลของผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการปัญหาระบบติดตามของกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับเรื่องการชำระหนี้เงินกู้ยืมของผู้กู้ยืมที่ค้างชำระซึ่งเป็นข้อมูลเพิ่มเติม แม้ว่าข้อมูลอาจจะไม่เป็นระบบระเบียบแต่ก็ทำให้เกิดการไม่รู้สึกว่าการถูกบีบบังคับ และมีความเป็นอิสระที่จะให้ข้อมูลตามแนวที่คำถามกำหนด โดยกำหนดหัวข้อหรือประเด็น ในการพูดคุยหรือสัมภาษณ์ในเชิงลึกแบบไม่เป็นทางการ ดังนั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ในเชิงลึก และเป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ ซึ่งชี้แจงวิธีการประเมินความถูกต้อง และความเป็นได้ให้แก่ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 20 คน ในลักษณะพูดคุยกันแบบสบาย ๆ ไม่มีพิธีรีตองเป็นธรรมชาติแบบเปิดกว้าง ใช้คำถามที่เข้าใจง่าย หากผู้ให้ข้อมูลไม่เข้าใจคำถามหรือตอบไม่ตรงประเด็น ผู้วิจัยจะตั้งคำถามใหม่ที่เข้าใจง่ายขึ้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย โดยอาจกำหนดตัวผู้ตอบบางรายแบบเจาะจง เพราะมีข้อมูลที่ตลึงลึกเป็นพิเศษ

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ที่เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดจากประเด็นสัมภาษณ์ในเชิงลึก (In-depth Interview) นำข้อมูล

มาทำการวิเคราะห์ตามหลักการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และเหตุผลทางวิชาการทำการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในส่วนต่าง ๆ ตามข้อเท็จจริงโดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีในเรื่องยุทธศาสตร์การบริหารการจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งมุ่งเน้นความเหมาะสมของยุทธศาสตร์และความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์เป็นหลัก

2. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เน้นปัจจัย 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ปัจจัยพฤติกรรมของผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา 2) ปัจจัยด้านความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของผู้กู้ยืมเงิน และ 3) ปัจจัยด้านหลักการให้กู้ยืมเงินของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยมีตัวแปรตามคือ ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา แบ่งเป็นความเหมาะสมของยุทธศาสตร์ และความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์

สมมติฐานการวิจัย คือ 1) ปัจจัยด้านพฤติกรรมของผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับยุทธศาสตร์การบริหารจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา 2) ปัจจัยด้านความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับยุทธศาสตร์การบริหารจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และ 3) ปัจจัยด้านหลักการให้กู้ยืมเงินของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับยุทธศาสตร์การบริหารจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สำหรับขั้นตอนการวิจัยประกอบด้วย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

2.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้บริหาร กองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา สถานศึกษา และนักเรียน/นักศึกษาที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ครบกำหนดชำระคืนเงินในปี พ.ศ. 2554) จำนวน 2,445,616 คน (กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา. 2555: 54) คำนวณค่าทางสถิติ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนประชากร โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan ที่ขนาดความเชื่อมั่น 95% (Krejcie and Morgan. 1970: 608) ซึ่งได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามชนิดโครงสร้าง (Structured Questionnaire) เป็นคำถามแบบปลายปิด (Close-ended Questionnaire) เพื่อให้ผู้ตอบข้อมูลกรอกด้วยตนเอง (Self – Administered Questionnaire) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารและผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การบริหารจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของผู้บริหารกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา สถานศึกษา และนักเรียน/นักศึกษาที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 30 คน ให้ทดลองตอบแบบสอบถามและวิจารณ์ข้อบกพร่องของคำถามนำไปทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ก่อนดำเนินการใช้จริง

2.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือพร้อมแบบสอบถามต่อกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา สถานศึกษา และนักเรียน/นักศึกษาที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จำนวน 400 ชุด แบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง คือ 1) กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยศรีปทุมจำนวน 80 ชุด

2) กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยรามคำแหงจำนวน 80 ชุด
3) กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยสยามจำนวน 80 ชุด 4) กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครจำนวน 80 ชุด และ
5) กลุ่มตัวอย่างของวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี จำนวน 80 ชุด โดยมีจำนวนแบบสอบถามที่ส่งกลับและถูกต้องครบถ้วนจำนวน 384 ชุด (คน) คิดเป็น 96.0% ระยะเวลาในการแจกแบบและได้รับคืนระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม ถึง 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ในการแปลความหมายข้อมูลและใช้ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการแสดงลักษณะการกระจายของข้อมูล ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของ Cronbach's Alpha เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม และค่า t - test, One Way ANOVA และค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) สำหรับทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อวิเคราะห์ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พบว่า

1. ปัญหาการบริหารจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้แก่

1.1 ปัญหาจากหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินเชื่อมีความล่าช้า และไม่เหมาะสม

1.2 ปัญหาการเข้าไม่ถึงเป้าหมายหลักของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

1.3 ปัญหาด้านการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ

1.4 ปัญหาด้านผู้กู้ยืมเงิน พบว่า ผู้กู้ยืมเงินขาดความรับผิดชอบและจริยธรรมในการจ่ายชำระหนี้เงินกู้ยืมคืน

2. การกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา คือ

2.1 ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพระบบการให้กู้ยืม และระบบบริหารจัดการหนี้ที่มีประสิทธิภาพ

(1) ด้านการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพระบบการให้กู้ยืมเพื่อให้สถานศึกษาคัดเลือกนักเรียน/นักศึกษาได้ตรงกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้น นักเรียน/นักศึกษาสามารถกู้ยืมเงินได้อย่างสะดวกรวดเร็วและมีความเท่าเทียมกัน มุ่งเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการกู้ยืมเงินเพิ่มเติมจากระบบการกู้ยืมผ่านอินเทอร์เน็ต (e-Studentloan) และพัฒนาระบบการจัดการเงินคงค้างของสถานศึกษาในระบบ e - Audit โดยเชื่อมโยงข้อมูลในระบบ e-Studentloan กับข้อมูลของผู้บริหารและจัดการเงินให้กู้ยืม เพื่อให้สถานะของการกู้ยืมเงินเป็นปัจจุบัน พร้อมทั้งแก้ไขปัญหาเรื่องเงินคงค้างในสถานศึกษา รวมทั้งต้องจัดงบประมาณการวิจัยและพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของกองทุน และส่งเสริมการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

(2) ด้านระบบบริหารจัดการหนี้ที่มีประสิทธิภาพ ควรมีแนวทางในการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ทั้งในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นอย่างทั่วถึง รวมทั้งการจัดทำกิจกรรมเพื่อกระตุ้นการชำระหนี้ร่วมกับผู้บริหารและจัดการเงินให้กู้ยืม และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

2.2 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างระบบเครือข่ายประชาคมที่เข้มแข็ง เพื่อการดำเนินงานให้การกู้ยืมมีประสิทธิภาพ ผ่านการจัดทำกิจกรรมหรือโครงการที่สร้างและส่งเสริมให้มีเครือข่ายประชาชนที่เข้มแข็ง เช่น การสร้างเครือข่ายประชาคม การกำกับ ดูแลการดำเนินงานของสถานศึกษา โครงการสานต่ออาชีพผู้กู้ยืมเงิน

กองทุน พัฒนาการให้บริการข้อมูลข่าวสาร ด้านการกู้ยืม และการชำระหนี้อย่างต่อเนื่อง เช่น การผลิตและเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารต่างๆ สื่อประชาสัมพันธ์ให้ครอบคลุมและ เข้าถึงง่าย การเพิ่มช่องทางติดต่อสื่อสารกับผู้กู้ยืมและผู้ที่เกี่ยวข้องมากขึ้น ได้แก่ การให้บริการตอบปัญหาหรือข้อซักถามต่างๆ ผ่านทางหน่วยงานสถานศึกษา และเว็บไซต์ของกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

3. การประเมินยุทธศาสตร์การบริหารการจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา คำนึง 3 ด้าน คือ 1) พฤติกรรมของผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา 2) ความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และ 3) หลักการให้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พบว่า ยุทธศาสตร์การบริหารการจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ จากผลสรุปของประเด็นสัมภาษณ์ในเชิงลึก

ผลการวิจัยข้อมูลเชิงปริมาณ

จากผลสรุปของแบบสอบถามเกี่ยวกับ ยุทธศาสตร์การบริหารการจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สอดคล้องกันกับ ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ กลุ่มตัวอย่างระบุว่า รูปแบบดังกล่าวมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยที่ ปัจจัยทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านพฤติกรรมของผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา 2) ปัจจัยด้านความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และ 3) ปัจจัยด้านหลักการให้กู้ยืมเงินของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับยุทธศาสตร์การบริหารการจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ทั้งในด้านความเหมาะสมของยุทธศาสตร์ และด้านความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการวิจัย

1. ปัญหาการบริหารการจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สรุปได้ดังนี้

1.1 ปัญหาจากหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรสินเชื่อมีความล่าช้า และไม่เหมาะสมการขาดการวางแผนในเรื่องการหมุนเวียนสถานะทางการเงินที่ชัดเจนว่าจะดำเนินการอย่างไร โดยเฉพาะเงื่อนไขการชำระหนี้เงินกู้ยืม ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่เพราะมีลักษณะผ่อนปรน เช่น คิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพียงร้อยละ 1 ต่อปี และขาดการบังคับติดตามการชำระหนี้ที่เข้มแข็ง ทำให้เงินหมุนเวียนไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และผู้กู้ยืมเงินส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสำคัญหรือมีจิตสำนึกต่อการชำระหนี้เงินกู้ยืม รวมทั้ง ไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย เพราะเป็นการบังคับใช้กฎหมายในลักษณะประนีประนอมผ่อนปรนมากกว่าบังคับใช้อย่างจริงจัง

1.2 ปัญหาการเข้าถึงไม่ถึงเป้าหมายหลักของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาวัตถุประสงค์หลักของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา คือ การให้กู้ยืมเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาแก่ผู้ที่ขาดโอกาส เนื่องจากเป็นผู้ยากจนหรือขาดแคลนทุนทรัพย์ โดยให้กู้ยืมเพื่อเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าครองชีพในระหว่างศึกษา แต่ปัจจุบันยังไม่สามารถครอบคลุมได้ทั้งหมด

1.3 ปัญหาด้านการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ นโยบายของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้จัดสรรวงเงินสินเชื่อตามพื้นที่ของสถานศึกษาในรูปแบบโควตา เพื่อให้แต่ละสถานศึกษาทำหน้าที่กลั่นกรองตามหลักเกณฑ์การได้รับสิทธิการกู้ยืม แต่พบว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติไม่สามารถใช้หลักเกณฑ์พื้นที่ระดับความยากจนของผู้กู้ยืมในขั้นตอนของการปฏิบัติจริง เนื่องจากความไม่ชัดเจนของหลักเกณฑ์และความยุ่งยากในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของนักศึกษาในแต่ละสถาบัน

1.4 ปัญหาด้านผู้กู้ยืมเงินพบว่า ผู้กู้ยืมเงินขาดความรับผิดชอบและจริยธรรมในการจ่ายชำระหนี้เงินกู้ยืมคืนรวมทั้งยังพบประเด็นปัญหาและอุปสรรคได้แก่ ผู้กู้ยืมเงินไม่ดำเนินการกู้ยืมเงินตามระยะเวลาที่กำหนด เช่น ไม่ทราบว่าจะต้องต่อสัญญาทุกเทอมและต่อสัญญาช่วงไหน กรอกผิดความประสงค์ขอกู้ยืมเงิน และเขียนสัญญาผิด รวมทั้ง ไม่ตรวจสอบข้อมูลค่าเล่าเรียนในสัญญาของตนเองว่าถูกต้องหรือไม่ ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น การไม่มีรายชื่อเข้าสอบ กรอกรหัสประจำตัวนักศึกษาผิด รหัสนักศึกษาซ้ำกัน ทำให้สถานศึกษาไม่สามารถลงทะเบียนเรียนได้

2. การกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มี 2 ยุทธศาสตร์ คือ

2.1 ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพระบบการให้กู้ยืม และระบบบริหารจัดการหนี้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย

1) การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพระบบการให้กู้ยืม เพื่อให้สถานศึกษาคัดเลือกนักเรียน/นักศึกษาได้ตรงกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้น นักเรียน/นักศึกษาสามารถกู้ยืมเงินได้อย่างสะดวกรวดเร็วและมีความเท่าเทียมกันสามารถจัดการเงินให้กู้ยืมโอนเงินได้อย่างรวดเร็ว พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อรองรับการกู้ยืมในสาขาที่ขาดแคลน เพิ่มเติมจากระบบการกู้ยืมผ่านอินเทอร์เน็ต (e-Studentloan) และพัฒนาระบบการจัดการเงินคงค้างของสถานศึกษาในระบบ e - Audit โดยเชื่อมโยงข้อมูลในระบบ e-Studentloan กับข้อมูลของผู้บริหารและจัดการเงินให้กู้ยืม เพื่อให้สถานะของการกู้ยืมเงินเป็นปัจจุบัน นอกจากนี้ กองทุนได้จัดงบประมาณเพื่อการวิจัยและพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของกองทุนพัฒนาการปฏิบัติงานของสถาบันอุดมศึกษา และการสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อการดำเนินงานกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

2) ระบบบริหารจัดการหนี้ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เงินงบประมาณแผ่นดินหมุนเวียนกลับกองทุนรวดเร็วยิ่งขึ้น การเร่งประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ ของรัฐอย่างต่อเนื่อง และผ่านสื่อท้องถิ่นอย่างทั่วถึง การจัดทำกิจกรรมเพื่อกระตุ้นการชำระหนี้อย่างต่อเนื่อง

2.2 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างระบบเครือข่ายประชาคมที่เข้มแข็งการจัดทำกิจกรรมหรือโครงการที่สร้างและส่งเสริมให้มีเครือข่ายประชาชนที่เข้มแข็ง เช่น การสร้างเครือข่ายประชาคม การกำกับดูแลการดำเนินงานของสถานศึกษา โครงการสานต่ออาชีพผู้กู้ยืมเงิน รวมทั้งพัฒนาบริการข้อมูลข่าวสาร ด้านการกู้ยืม และการชำระหนี้อย่างต่อเนื่อง เช่น การผลิตและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ให้ครอบคลุมและเข้าถึงง่าย อีกทั้งทำการเพิ่มช่องทางติดต่อสื่อสารกับผู้กู้ยืม และผู้ที่เกี่ยวข้องมากขึ้น ได้แก่ การให้บริการตอบปัญหาหรือข้อซักถามต่าง ๆ ผ่านทางหน่วยงานสถานศึกษา และเว็บไซต์ของกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

3. การประเมินยุทธศาสตร์การบริหารจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มี 3 ด้าน คือ 1) พฤติกรรมของผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา 2) ความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของผู้กู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และ 3) หลักการให้กู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พบว่า ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ จากผลสรุปของประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก และผลสรุปของแบบสอบถามเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การบริหารจัดการปัญหาของระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ผลการวิจัยที่ได้สอดคล้องกันคือ กลุ่มตัวอย่างระบุว่า รูปแบบดังกล่าวมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังต่อไปนี้

1) ปัจจัยด้านพฤติกรรมของผู้กู้ยืมเงิน กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับยุทธศาสตร์การบริหารจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ทั้งในด้านความเหมาะสมของยุทธศาสตร์ และด้านความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2) ปัจจัยด้านความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของผู้กู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับยุทธศาสตร์การบริหารจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ทั้งในด้านความเหมาะสมของยุทธศาสตร์ และด้านความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) ปัจจัยด้านหลักการให้กู้ยืมเงินของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับยุทธศาสตร์การบริหารจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ทั้งในด้านความเหมาะสมของยุทธศาสตร์ และด้านความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

1. การบริหารจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พบว่าปัญหาการบริหารจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา แบ่ง 2 ด้าน คือ 1) ด้านที่เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และหลักเกณฑ์การชำระหนี้ ผู้กู้ยืมที่ค้างชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีความเข้าใจและเห็นด้วยกับกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ หลักเกณฑ์การชำระหนี้ดังกล่าว การกำหนดให้มีระยะเวลาปลอดหนี้ 2 ปี หลังสำเร็จการศึกษาและ/หรือเลิกการศึกษา รวมทั้งจะต้องชำระหนี้คืนเงินให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา 15 ปี ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อปี เมื่อผู้กู้ยืมขอผ่อนผันชำระหนี้จะได้รับการยกเว้นเบี้ยปรับ และหากต้องการขอผ่อนผันการชำระหนี้จะสามารถขอได้ถึงครั้งละ 6

เดือนติดต่อกันได้ไม่เกิน 2 ปี และการชำระหนี้สามารถติดต่อได้ที่ บมจ. ธนาคารกรุงไทย จำกัด มหาชน และการกำหนดให้ชำระหนี้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาในปีแรกในอัตราที่ต่ำ และค่อย ๆ เพิ่มสูงขึ้นในปีหลัง ๆ ผู้กู้ยืมเงินที่ชำระตรงเวลาเห็นด้วย แต่ผู้กู้ยืมเงินที่ค้างชำระ ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นไปในทางที่ไม่เห็นด้วย เพราะเหตุผลที่ค้างชำระหนี้ ยังไม่มีรายได้เพียงพอที่จะชำระหนี้ และหากค้างชำระในแต่ละงวดก็จะเกิดเบี้ยปรับที่จะต้องชำระในงวดต่อ ๆ ไป และหากผู้กู้ไม่ชำระหนี้คืน ผู้ค้ำประกันจะต้องรับผิดชอบหนี้ในส่วนนี้แทน แต่ในด้านของผู้กู้ยืมที่ชำระหนี้ตรงเวลากลับระบุว่า ปัญหาสำคัญในเรื่องของการบังคับใช้กฎหมาย คือ ขาดการเข้มงวดในการลงโทษ โดยเห็นว่ามีค่าธรรมเนียมไม่เข้มงวดมากนัก จนเป็นสาเหตุให้ผู้กู้ไม่เกรงกลัว ทำให้มียอดหนี้ที่ค้างชำระสูงขึ้น และ 2) ด้านนโยบายกับการปฏิบัติ การบริหารจัดการปัญหาการชำระหนี้ที่เกิดขึ้น มีลักษณะเป็นการบริหารงานที่มุ่งเน้นในหลักการ (แข็งเกินไป) ของเบี้ยปรับต่างๆ เป็นการเพิ่มภาระให้กับลูกหนี้ จากภาวะเศรษฐกิจ ค่าครองชีพและอัตราการว่างงาน ภาครัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีแนวทางหรือกำหนดยุทธศาสตร์ให้เหมาะสม สร้างความเข้าใจระหว่างกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาและผู้กู้ยืมเงิน ว่าเป็นการสร้างประโยชน์ให้กับประเทศชาติ ภาระที่ต้องเพิ่มขึ้นของผู้กู้ยืมเงินที่ค้างชำระหนี้เพื่อลดตัวเลขของหนี้เสียในระบบการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของไซเดอร์แมน (Ziderman, 1999) ที่ระบุว่า การพิจารณาคุณสมบัติผู้ขอกู้ยืมกองทุนเพื่อการศึกษา ควรคำนึงถึงจำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนผู้อยู่ในวัยเรียน และจำนวนผู้สามารถหารายได้ของครอบครัว รวมถึงครอบครัว เช่น พ่อแม่อยู่ด้วยกัน หรือหย่าร้าง และปัญหาอื่น ๆ ซึ่งทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในการจัดสรรเงินให้กู้ยืม

2. การกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารจัดการปัญหาการติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรมของผู้กู้ยืมเงิน ด้านความ

สามารถในการชำระหนี้เงินกู้ยืม และด้านหลักการให้เงินกู้ยืม เน้นเรื่องความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ของยุทธศาสตร์การบริหารการจัดการปัญหาระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เน้นกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วยสถานศึกษา นักเรียน/นักศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ ดังนี้

1) ด้านการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพระบบการให้กู้ยืม และระบบบริหารจัดการหนี้ที่มีประสิทธิภาพ ในส่วนของ (1) การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพระบบการให้กู้ยืม เพื่อให้สถานศึกษาคัดเลือกนักเรียน/นักศึกษาได้ตรงกลุ่มเป้าหมายยิ่งขึ้น กู้ยืมเงินได้อย่างสะดวกรวดเร็ว มีความเท่าเทียมกัน โอนเงินได้อย่างรวดเร็ว พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อรองรับการกู้ยืมในสาขาที่ขาดแคลน เพิ่มเติมจากระบบการกู้ยืมผ่านอินเทอร์เน็ต (e-Studentloan) และพัฒนาระบบการจัดการเงินคงค้างของสถานศึกษาในระบบ e - Audit โดยเชื่อมโยงข้อมูลในระบบ e-Studentloan กับข้อมูลของผู้บริหาร และจัดการเงินให้กู้ยืม เพื่อให้สถานะของการกู้ยืมเงินเป็นปัจจุบัน สร้างความเข้าใจเรื่องเงินคงค้างในสถานศึกษา จัดงบประมาณเพื่อการวิจัยและพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของกองทุนในสถานศึกษา การสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อการดำเนินงานกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและ (2) ระบบบริหารจัดการหนี้ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เงินงบประมาณแผ่นดินหมุนเวียนกลับกองทุนรวดเร็วยิ่งขึ้น แรงประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ของรัฐอย่างต่อเนื่องและสื่อท้องถิ่นอย่างทั่วถึง การจัดทำกิจกรรมเพื่อกระตุ้นการชำระหนี้อย่างต่อเนื่อง ปัญหาการชำระหนี้เงินกู้ยืม คือ การมีงานทำ รายได้ค่าตอบแทนที่ได้รับ หรือผู้กู้ยืมเงินตกงาน และต้องการเปลี่ยนงาน หลังจากจบการศึกษา เนื่องจากรายได้ไม่เพียงพอกับการใช้จ่ายส่วนบุคคล ภาระหนี้สินอื่น ๆ

ปัญหาการชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาส่วนหนึ่งมาจากการบริหารงานที่ขาดความยืดหยุ่น ในส่วนของเบี้ยปรับต่างๆ เป็นการเพิ่ม

ภาระให้กับผู้กู้ยืมเงิน ควรมีการกำหนดยุทธศาสตร์ให้เหมาะสมมากกว่านี้เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการค้างชำระหนี้ของผู้กู้ยืมเงิน ต้องเข้าใจพฤติกรรมผู้กู้ยืมเงิน ปัญหา ค่าครองชีพ การว่างงาน เศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น นโยบายควรมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสม ผู้กู้ยืมเงินควรมีจิตสำนึกว่าเงินกู้เพื่อการศึกษา เป็นการอุดหนุนจากภาครัฐ และมาจากภาษีประชาชน เพื่อให้การแก้ปัญหาไปสู่ความสำเร็จในที่สุด

2) ด้านการสร้างระบบเครือข่ายประชาสังคมที่เข้มแข็ง เพื่อให้ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง จัดทำกิจกรรมหรือโครงการที่สร้างและส่งเสริมให้มีเครือข่ายประชาชนที่เข้มแข็ง เช่น การสร้างเครือข่ายประชาคม การกำกับดูแลการดำเนินงานของสถานศึกษา โครงการสานต่ออาชีพผู้กู้ยืม พัฒนาการให้บริการข้อมูลข่าวสาร ด้านการกู้ยืม และการชำระหนี้อย่างต่อเนื่อง การเพิ่มช่องทางติดต่อสื่อสารกับผู้กู้ยืมสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องมากขึ้น

ประเด็นที่ควรคำนึงถึงในการแก้ปัญหาการค้างชำระหนี้ คือ การสร้างความเข้าใจระหว่างกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษากับผู้กู้ยืม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ โดยต้องสร้างค่านิยมหรือความเชื่อที่ว่า การศึกษาเป็นการสร้างประโยชน์ให้กับประเทศชาติ และยอมรับภาระที่ต้องเพิ่มขึ้นของผู้กู้ยืมเงินที่ค้างชำระ เพื่อลดตัวเลขของหนี้เสียในระบบการศึกษา ควรกำหนดยุทธศาสตร์ใหม่ เกี่ยวกับการบริหารจัดการการชำระหนี้ โดยกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่เหมาะสมและเป็นไปได้ รวมทั้งเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของแบล็คและไมเคิล แมกเวล (Black & Michael Maxwell, 2008) ที่ระบุว่า นโยบายกองทุนเงินนั้นขึ้นอยู่กับแต่ละสถาบันมีความไม่เท่าเทียมกัน ระบบการจัดสรรเงินกองทุนเกี่ยวข้องและเปลี่ยนแปลงไปตามผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ และพบวิธีการของกองทุนมีความไม่เหมาะสมและไร้จุดมุ่งหมาย

3. การประเมินยุทธศาสตร์การบริหารการจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จากการที่ผู้วิจัยได้จัดทำกรอบแนวคิดเกี่ยวกับมูลเหตุแห่งการค้างชำระหนี้ของชนินทร์ พิทยาวิธิ (2534) และขั้นตอนการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในด้านการให้กู้ยืมเงิน (กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา. 2556) ซึ่งประกอบด้วย 1) พฤติกรรมของผู้กู้ยืมเงิน 2) ความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ยืม และ 3) หลักการในการกู้ยืมเงิน เพื่อให้เกิดยุทธศาสตร์การบริหารการจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และจากผลการวิจัยซึ่งรวบรวมผลจากประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และเป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) กลุ่มตัวอย่างระบุว่า ยุทธศาสตร์ดังกล่าวมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การบริหารการจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พบว่า ปัจจัยทั้ง 3 ด้าน คือ 1) ด้านพฤติกรรมของผู้กู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา 2) ปัจจัยด้านความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ของผู้กู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และ 3) ปัจจัยด้านหลักการให้กู้ยืมเงินของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นปัจจัยหลักมีความสัมพันธ์กับยุทธศาสตร์การบริหารการจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ทั้งด้านความเหมาะสมของยุทธศาสตร์ และด้านความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์ เป็นผลที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสกสรรค์ บุญรอด (2552) ที่ระบุว่า ปัญหาการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มี 4 ด้าน คือ ด้านเกณฑ์รายได้ของผู้กู้ยืมเงิน ด้านการตรวจสอบด้านการติดตามการชำระหนี้คืน และด้านการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เช่นเดียวกับ ธวัช พุ่มดารา และคณะ (2552) ที่ระบุว่า ปัญหาการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ได้แก่ปัญหา

ใน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดการองค์การ ด้านการนำองค์การ และด้านการควบคุม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้ ได้แก่

1. ระดับกระทรวงศึกษา ควรดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารการจัดการระบบติดตามเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยการกำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้มีความชัดเจนและประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะในด้านการบริหารการจัดการหนี้ การประណอมและไกล่เกลี่ยหนี้ที่ผูกพันกับกองทุน โดยใช้หลักคุณธรรมควบคู่กับหลักนิติธรรม ซึ่งอาจจะเน้นไปในด้านการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ให้กับผู้ที่ถึงกำหนดชำระคืนได้รับทราบ ว่า ผู้กูยำนั้นๆ เป็นผู้ถึงกำหนดชำระคืนเงินกู้และต้องไปชำระคืนเงินกู้ภายในวันที่เท่าไร สถานที่ใด และต้องมีระบบรองรับ เช่น ฐานข้อมูลของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาต้องมีการปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา และกระทรวงศึกษาธิการต้องมีระบบตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ

2. ระดับคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ควรดำเนินการในด้านหลักเกณฑ์การติดตามหนี้ของกลุ่มผู้ชำระหนี้คืนและกลุ่มผู้ค้างชำระหนี้ที่แตกต่างกันเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การชำระหนี้ในเรื่องของกำหนดระยะเวลา และการดำเนินคดีตามกฎหมาย

3. ระดับสถานศึกษา ควรเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบคุณสมบัติผู้ขอกู้ทุกราย พร้อมทั้งพิจารณาคัดเลือกผู้ขอกู้ให้ตรงตามหลักเกณฑ์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และควรมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลให้ถูกต้องและเป็นจริง เช่น หากผู้กูยรายใดไม่ได้ทำการกู้ต่อในปีการศึกษาหน้าหรือมีการเปลี่ยนแปลงสถานะใดๆ ต้องแจ้งให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาทราบภายใน 3 วันทำการ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยในเรื่องปัญหาจากหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดสรรเงินเชื่อของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเพิ่มเติมทั้งในระดับกระทรวงศึกษาธิการ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สถานศึกษา ตลอดจน นักเรียน/นักศึกษา โดยแยกประเด็นในด้านนโยบาย การดำเนินงาน และอุปสรรคที่เกิดขึ้นจริง เพื่อการค้นหามาตรานโยบายในการแก้ปัญหาที่แท้จริง

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบยุทธศาสตร์การบริหารจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ระหว่างสถานศึกษาที่มียอดค้างชำระน้อย กับสถานศึกษาที่มียอดค้างชำระมาก เพื่อเปรียบเทียบ

ประสิทธิผลของการบริหารจัดการในหลากหลายรูปแบบว่ามีแนวทางเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ส่งผลต่อการปฏิบัติอย่างไร

3. ควรประเมินยุทธศาสตร์การบริหารจัดการระบบติดตามของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ในทุกๆระดับ ตั้งแต่กระทรวงกระทรวงศึกษาธิการ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สถานศึกษา ตลอดจน นักเรียน/นักศึกษา เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลของการบริหารจัดการในหลากหลายรูปแบบว่ามีแนวทางเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ส่งผลต่อการปฏิบัติอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา. (2555). *รายงานประจำปี 2554*. กรุงเทพมหานคร: กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา.
- กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา. (2556). *เอกสารประกอบรายละเอียดการจัดงาน “กยศ. พี่ช่วยน้อง”*. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายบริหารกิจการเครือข่าย กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา.
- ชนินทร์ พิทยาวิจิ. (2534). *ตลาดการเงินในประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1*. กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์ พรินต์ติ้ง กรู๊ป.
- ธวัช พุ่มดารา, ยุพา มงคลสมัย และลักขณา เจนช่าง. (2552). *การปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน-สุนันทา.
- เสกสรรค์ บุญรอด. (2552). *การประเมินผลและความพึงพอใจของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา: กรณีศึกษา สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Black & Michael Maxwell. (2008). *Capital Funding and Institutional Growth: A Case Study of Regional State Universities*. Florida: ProQuest LLC.
- Krejcie R.V. and Morgan D.W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities: Journal of Education and Psychological Measurement*. 30 (March 1970): 607 – 610.
- Zideman, Adrian. (1999). *The Student Loans Scheme in Thailand: A Review and Recommendation for Efficient and Equitable Functioning of the Scheme*. Bangkok: UNESCO-Thailand.